

درس‌نویسی آینده

مجید کاظمی

«تحولات آینده از همان ابتدای مسیر شروع می‌شود». این جمله را پیش خودتان امانت نگه دارید تا نکته جالبی را با شما در میان بگذارم. معلم عزیزی را می‌شناسم که تأثیر شگرفی روی شاگردان خود دارد؛ معلمی است علاقه‌مند و شاگردانی دارد مشتاق. کلاس او همچون باغی شاداب با درختانی مثمر است. دوستی‌هایش پایدار و آموزش‌هایش خلاق است. هم دانش‌آموزانش آماده «یادگیری» هستند و هم خودش علاقه‌مند بر «یاددهی». شنیدم روزی در کارگاه نقاشی مشغول چیدمان چند میوه و مدل نقاشی شده بود و آن روز اصرار داشت مدل‌ها را مشخصاً بچیند و حین کار از شاگردانش پرسیده بود: «کار نقاشی از کی شروع می‌شود؟ هنگامی که پشت‌بوم قرار گرفته‌اید و رنگ‌ها را آماده می‌کنید؟ یا هنگامی که در فکر نقاشی در حال چیدمان مدل هستید؟ به راستی، آیا فکر نمی‌کنید که از زمان رفتن به کارگاه، نقاشی را شروع کرده‌اید؟ و یا آن موقع که در فکر ایده و موضوع نقاشی هستید، کار شما شروع شده است؟»

سرتان را درد نیاورم. معلم عزیز ما معتقد بود اصلاً نقاشی از آن زمان شروع شد که چشم‌هایتان را باز کردید و هنر از زمانی آغاز گردید که با آن زندگی کردید. بنابراین تغییر و تحول از همان ابتدا که چشمانتان به روی جهان باز می‌شود، آغاز شده است! حال اگر برگردیم به جمله ابتدایی این نوشته، می‌توانیم قبول کنیم که خوب یا بد، تحولات و تغییرات آینده ما و شاگردانمان از همان ابتدای مسیر آغاز می‌شود. از همان ابتدای ابتدای مهر. از همان ساعتی که وارد مدرسه شدیم بی‌آنکه اسم دانش‌آموزان را بدانیم.

بسیاری، به درستی، معتقدند که مناظر فصل پاییز سوژه‌های قابل تأمل و جذابی برای توصیفات شاعرانه و تجسم‌های نقاشانه و تخیلات خلاقانه و... اند. در واقع پاییز نقش مهمی در خلق آثار بدیع دارد. بسیاری از شاعران و نقاشان و هنرمندان فرصت پاییز را غنیمت شمرده و با بازسازی‌ها و تمثیل‌های زیبا، جزئیات پرشور و بی‌نظیری را یادآوری کرده‌اند. مهدی اخوان ثالث در بیانی زیبا، فصل پاییز را «پادشاه فصل‌ها» نامید. نقاشانی همچون پیسارو، ونگوگ،

فصل پاییز و نیمه

پر لیوان و همه

اتفاق‌هایی که بعد از

این برای ما خواهد

افتاد؛ داریم تغییر

می‌کنیم! داریم پوست

می‌اندازیم!

میرسیدعلی و کمال‌الدین بهزاد و... نیز لباس باشکوهی از رنگ‌های بدیع را بر تن نقاشی‌های خویش کرده‌اند و نمایش‌نامه‌نویسانی همچون اکبر رادی معتقدند که نظام روایی و نمایشی در این فصل نهفته است.

اما این توصیفات شاعرانه و دقت‌های نقاشانه و تخیلات بدیع هنرمندانه در کنار سال تحصیلی آموزشی و پرورشی به تکامل می‌رسد. اگر فرض کنیم که فصل‌ها برای خودشان حافظه دارند، باید قبول کنیم که مهم‌ترین رویداد فصل پاییز، حافظه‌رفتن به کلاس درس و نیز اشتیاق به یادگیری در محیطی بانشاط و با اهداف ارزشمند الهی و انسانی است. سخن کوتاه، امیدواریم این فصل پاییز نیز منشأ الهامات بی‌نظیر برای شما همکاران عزیز در سراسر کشور باشد و شاهد به‌ثمر رسیدن میوه‌های رنگین ذوق و هنر در وجود دانش‌آموزان خود باشید.

نیمه دوم هر سال، در واقع نیمه پرلیوان از نظر تعداد اتفاقات هنری و وقایع نمایشگاهی، سینمایی، نمایشی (تئاتری) و... است. جشنواره‌ها، نمایش‌ها و وقایع بسیاری وجود دارد که در نیمه دوم سال و در فصل‌های پایانی به مرحله اجرا و نتیجه می‌رسد. بنابراین امیدواریم همکاران محترم ضمن پیگیری و مشارکت در فعالیت‌های هنری و اجتماعی، نشریه رشد آموزش هنر را در بازتاب دادن این وقایع یاری نمایند.

کرونا، اگر چه همه را به فضای مجازی عادت داد ولی از سوی دیگر باعث شد ارزش کارگاه‌های هنری و حضور در کلاس بیشتر و بیشتر احساس شود؛ یعنی فضای مجازی نتوانست جای کارگاه را پر نماید. هر چند در این مسیر بسیاری از معلمان خلاق و علاقه‌مند توانستند بر پایه توانایی‌هایشان و تکنیک‌های ارتباط بر بستر مجازی به راهکارهای خوبی برسند، اما گسترش واکسیناسیون و رعایت مسائل بهداشتی این نوید را به ما می‌دهد که دانش‌آموزان بار دیگر خواهند توانست دستان معلمان هنرمند خویش را از نزدیک نظارگر باشند. در هر حال امیدواریم تجربه ارزشمند تدریس در فضای مجازی توانسته باشد به رشد خلاقیت در سراسر کشور بینجامد و در آینده نیز از این تجربه ارزشمند استفاده گردد.

جا دارد از خدمات و زحمات و تلاشگری استاد عزیزم جناب آقای کاوه تیموری که طی سال‌ها، سردبیری فصلنامه رشد آموزش هنر را بر عهده داشتند تقدیر و تشکر نمایم و از همه عزیزانی که در این مدت پشتیبان نشریه و همکار مجلات بودند قدردانی نمایم. انتشار مجله کاری دشوار ولی عاشقانه است و این را می‌توان در ورق به ورق شماره‌های قبلی مشاهده کرد و تلاش همکاران و اساتید گرامی در حفظ متانت نشریه را استود و ارج نهاد.

ما در دوره تازه‌ای که از این شماره آغاز می‌شود تلاش داریم ضمن حفظ تجارب ارزشمند گذشته، مقالات کاربردی‌تر و نوشته‌های هدفمندتر منتشر کنیم و از توان علمی و تجربه‌های زیسته معلمان در سراسر ایران استفاده نماییم. همچنین می‌کوشیم نقش حلقه ارتباطی بین مؤلفین بسته آموزشی و سیاست‌گذاران آموزش و پرورش از یک سو و معلمان و دانش‌آموزان علاقه‌مند از سوی دیگر باشیم و به تبیین و بررسی محتوای بسته آموزشی بپردازیم. بنابراین نشریه پیش رو متعلق به معلمان گرامی است و امیدوار هستیم معلمان و مخاطبان گرامی هر چه بیشتر مشارکت و راهنمایی داشته باشند.

پیشنهاد سردبیر

۱. ضرورت برگزاری کارگاه‌های هنریک دغدغه ارزشمند و مهم برای تمامی معلمان سراسر کشور است که با مقاله بعدی تکمیل و تبیین می‌شود. ما سال‌هاست امیدوار به اجرای آن در سراسر کشور هستیم و لذا همچنان همانند گذشته این ایده را پیشنهاد می‌کنیم. (صفحه ۴)

۲. فلسفه به زبان ساده و گاه‌نامه نظری همان مطالب مورد علاقه شخصی من است. نه اینکه مطالب دیگر را دوست نداشته باشم بلکه این دو متن نمونه‌ای عالی از ساده‌سازی مفاهیم پیچیده است. متن تلاش دارد کلمات غامض را توضیح دهد و به مانند یک معلم توضیحاتش قابل فهم باشد. بنابراین خواندنش را از دست ندهید. (صفحه ۱۴)